

Jaarverslag

Stichting Guerrilla Gardeners

2021

Foto: aandacht voor de aftrap van het Nationale Boomspiegelfeest, 2 oktober 2021.

Inleiding

Stichting Guerrilla Gardeners informeert en inspireert via www.guerrillagardeners.nl, sociale media en nieuwsbrieven. Dat doen we bijvoorbeeld met (twee)wekelijkse blogs waarin een guerrilla gardener uit het land geïnterviewd wordt, een plant centraal staat of tips gedeeld worden.

Tien jaar na het oprichten van deze site bestaat er nu een beweging met guerrilla gardeners door heel Nederland. Iemand schreef ons: "jullie actie komt als geroepen, ik wilde al een tijdje aan de slag, maar jullie gaven net het zetje wat ik nodig had!"

Stichting Guerrilla Gardeners is begin 2020 in het leven geroepen. Was 2020 het jaar van opstarten, het jaar 2021 was het eerste jaar op volle kracht. En wat is er veel gebeurd! We voerden drie projecten uit:

- Bloekaravaan
- Kids4Bees
- Het Nationale Boomspiegelfeest

Ook leuk: Guerrilla Gardeners stond op nummer 40 in de Trouw top 100!

Daarnaast gingen we in 2021 over naar een nieuwe huisstijl en een nieuwe website. Ook verscheen het boek 'Guerrilla Gardening'.

In dit verslag nemen we je mee in de hoogtepunten.

Inhoud

Inleiding	2
Guerrilla Gardening, handboek voor buurtvergroeners	3
Project de Bloekaravaan	4
Foto's	4
Team	7
Het Nationale Boomspiegelfeest	9
Team	10
Op lokaal niveau betrokken	10
Resultaten	11
Communicatie	11
Foto's	12
Nieuwe huisstijl	15
MAEX impuls	16
Fair Future Generators	16
Het bomenfonds	17
Bestuur	18
Groene eenmanszaak	18
Financieel	18

Guerrilla Gardening, handboek voor buurtvergroeners

Maart 2021 verscheen bij uitgeverij KNNV het boek 'Guerrilla Gardening'. Het is in boekhandels in heel het land beschikbaar voor wie meer groen in de buurt wil.

Het boek laat zien hoe je heel eenvoudig je eigen buurt een beetje groener kunt maken. Van het strooien van bloembommen en een tegel eruit halen en een plant erin zetten, tot een complete buurttuin. In het boek staan praktische tips en voorbeelden waarmee iedereen de buurt mooier, gezonder en levendiger maakt. En hoe je met groen de bijen, vlinders en vogels weer terugbrengt in onze wijken.

"Ik heb erg genoten van het lezen; het is zowel divers als uitgebreid geworden. Het leest gemakkelijk door de korte alinea's en daardoor blijf je doorlezen. En, het belangrijkste; volgens mij is het heel inspirerend voor wie erover denkt om te beginnen."

Ingrid Kriens uit Voorschoten

Foto: auteur Cerian 'Jenny' van Gestel, directeur van Stichting Guerrilla Gardeners, overhandigt het boek aan Kim uit Utrecht, een van de mensen die met een interview in het boek staan.

Project de Bloeikaravaan

Stichting Guerrilla Gardeners is samen met de Bijenstichting, de Pollinators en Stichting Bijenvrienden partner van de Nationale Zaaiday, 22 april.

April 2021 was 'de Bloeikaravaan' onze invulling van deze campagne. We boden aan de buitenschoolse opvang een creatief traject van drie weken om kinderen enthousiast te maken voor het helpen van wilde bijen. Zo gingen de kinderen aan de slag met het maken van bloembommen en gingen ze de wijk in voor de 'betonjacht'. Meer dan honderd BSO's vroegen onze pakketten met deze opdrachten aan.

Dit project werd mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de Stichting IONA en Stichting Haella. De uitvoering was in handen van Cerian 'Jenny' van Gestel, freelancers Hanneke Kuijk en Juul v.d. Wielen en stagiair Debbie Weima.

Foto's

Hieronder in wat foto's een impressie van de campagne.

Beeld: we maakten een speciaal boekje met bloeiende opdrachten. BSO's konden deze opvragen.

Beeld: met een serie vrolijke posts riepen we BSO's op om in te haken op de Bloeikaravaan.

Foto: iedere creatieve opdracht ging vergezeld van een filmpje. Ambassadeurs Roxanne en Mees, en Jeroen Kramer (bekend van het Sinterklaasjournaal), namen deze op.

Foto: het bekijken van de video bij een BSO.

Project Kids 4 Bees

Kids4Bees was een educatieproject dat we voorjaar 2021 in Utrecht uitvoerden. Hiermee wilden we leerlingen van lagere scholen bewustmaken van het verdwijnen van insecten en wat ze zelf kunnen bijdragen om insecten te helpen overleven. Ook de zogenaamde 'Global Goals' waren gekoppeld aan dit project. Dit project was bijzonder omdat we samenwerkten met een stichting in Zanzibar, De Bright Meadow Foundation.

In de weken van 12 en 19 april 2021 gaven we in totaal vier workshops 'Bloembommen maken' aan leerlingen van vier verschillende scholen in Utrecht. In de workshop leerden de leerlingen door spel -en quizvormen dat het slecht gaat met de bij en andere bestuivende insecten in Nederland. De kinderen hebben het belang van deze insecten leren begrijpen door voorbeelden te noemen van voedsel (fruit of groenten) dat zij graag eten en dat bestuiving van insecten nodig heeft om te bestaan. Denk aan aardbeien, peren of appels. Vervolgens hebben de kinderen concreet de bij en andere bestuivende insecten geholpen door bloembommen te maken met daarin zaden van inheemse bloemsoorten. Één klas heeft samen met hun juf de bloembommen gegooid in de buurt van hun school. Andere leerlingen mochten bloembommen mee naar huis nemen en zelf gooien op kale plekken in de stad.

In totaal hebben 104 leerlingen van basisscholen in Utrecht meegedaan aan de workshops. Dit was ook het beoogde bereik (100 leerlingen).

Reacties van deelnemers

Juf Mirjam (Paulusschool Tuindorp): *"De ouders vonden het leuk dat er buiten iets gedaan werd, iets anders dan taal of rekenen. En ik kreeg goede reacties van de ouders: 'Wat goed dat je dit doet'.. Onze buurt kan wel wat kleur gebruiken."*

Leerlingen Vrije School (Maliebaan) in koor: *"de bij moet blijven! de bij moet blijven! de bij moet blijven!"*

Daryo Verouden, facilitator van de bloembommen workshops: *"Ik heb in de workshops gemerkt dat leerlingen écht doorkrijgen dat het niet vanzelfsprekend is dat er groenten en fruit zijn. Vooral het besef dat eten dat zij lekker vinden niet meer bestaat zonder de bij die de bloemen bestuift greep ze aan. Mooi om op een ervaringsgerichte manier aan die bewustwording bij te dragen."*

Imkerworkshop

Op 17 april 2021 bezochten acht leerlingen de imker van Stichting Koningshof aan de Koningsweg. Tijdens het bezoek leerden de kinderen van Imker Mark over het leven van de honingbij, de koningin en de dar. De kinderen mochten in een imkerpak de bijenkorf van dichtbij bekijken en zelfs een raat met levende bijen erop vasthouden! Ook hebben de kinderen kruidige honing mogen proeven.

In totaal zijn er 8 leerlingen op bezoek geweest bij imker Mark. In totaal hoopten we op een bezoek van 30 leerlingen, maar door de covid-maatregelen was dit niet mogelijk.

Communicatie

In de aanloop, tijdens en na uitvoering van het project heeft Stichting Guerrilla Gardeners op haar Instagram, Facebook en LinkedIn accounts berichten geplaatst over de bloembommen workshops, bezoek aan de imker en het project zelf. Hierbij zijn foto's geplaatst van de workshops én is Utrecht4GlobalGoals benoemd in de hashtags en in de post zelf.

Utrecht en Zanzibar

De Bright Meadow Foundation had een waterfilterproject op Zanzibar. Een van de doelen van dit project was interactie tussen kinderen uit Utrecht en Zanzibar. Door ziekte van een medewerker die de filterinstallatie zou bouwen vond de uitvoering van het project in Zanzibar veel later plaats. Hierdoor heeft er geen interactie plaatsgevonden tussen de kinderen daar en hier.

Team

Uitvoering van dit project was in handen van Daryo Verouden (projectcoördinatie en uitvoer), met als sparring partner Cerian 'Jenny' van Gestel.

Dit project werd financieel mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit Utrecht 4 Global Goals.

Het Nationale Boomspiegelfeest

De boomspiegel, de vaak kale plek rond de stam van een boom, is de ideale plek voor meer groen. Een tuin op zo'n plek is goed voor de biodiversiteit. Het aanleggen van zo'n tuin is ook een gezellige activiteit om samen met buren op te pakken en geeft de buurt een fijne aanblik.

Voor Stichting Guerrilla Gardeners is het aanleggen van een boomspiegeltuin ook een laagdrempelige manier om mensen actief te krijgen in het vergroenen van hun straat. De ervaring leert dat wanneer bij mensen eenmaal het zaadje is geplant dat ze een rol kunnen spelen in het vergroenen van hun buurt, dit leidt tot meer eigenaarschap voor de buurt.

Om zoveel mogelijk mensen in actie te laten komen lanceerden we het Nationale Boomspiegelfeest. Met het Nationale Boomspiegelfeest wil Stichting Guerrilla Gardeners het tuinieren in een boomspiegel aanzwengelen en meer gemeengoed maken.

9 oktober 2021 was de eerste editie van het Nationale Boomspiegelfeest. Twintig gemeenten haakten aan en duizenden boomspiegels werden vergroend.

Dit was een omvangrijke campagne met een grote inzet van vrijwilligers en freelancers. Stichting Guerrilla Gardeners maakte onder andere een uitgebreide Toolkit met communicatiematerialen die gemeenten konden inzetten bij de lokale uitrol van de campagne.

Dit project was mogelijk dankzij financiële bijdragen door Prins Bernhard Cultuurfonds en Stichting Zabawas.

Reacties op het project (uit de evaluatie)

"Leuk om te doen met de kinderen en het zorgde voor veel gesprekjes met de buren."

"Gezellig en verbindend"

"Easy-peasy met ondersteuning van mijn dochter, extra leuk!"

"Mooi initiatief om samen voor meer groen te zorgen"

"Heel erg leuk idee en fijn dat mijn boomspiegel nu geregistreerd staat bij de gemeente!"

"Superleuk initiatief"

"Ik vond 't reuzeleuk om te doen!"

"Volgend jaar weer!"

Team

Onderstaande mensen waren bij de uitvoering betrokken:

Freelancers op landelijk niveau

Cerian van Gestel, 4 u/w	projectleider, communicatie, toolkit
Natasja van Oosterloo, 6 u/w	gemeenten, communicatie, toolkit
Marielle Stegeman, 2 u/w	logistiek

Vrijwilligers op landelijk niveau

Mike Spaans, mei-augustus	Toolkit
Jacomien Steenis, mei-augustus	Toolkit
Debbie Weima, 8 u/w april – juni	vrijwilliger, inventarisatie adoptiebeleid
Femke Jansen, 8 u/w sept-okt	vrijwilliger, wedstrijd
Joelle van Westrene, 8 u/w sept-okt	vrijwilliger, wedstrijd
Ay Ling Thung, 8 u/w sept-okt	vrijwilliger, media actie
Kira van Middelaar, 8 u/w sept-okt	vrijwilliger, media actie
Ingrid Aaldijk	bestuurslid, strategie
Tessel Hofstede	bestuurslid, strategie
Kike Olsder	bestuurslid, strategie
4 studenten Van Hall Larenstein	advies beheer
Pim Lemmers	ambassadeur

Op lokaal niveau betrokken

Deelnemende gemeenten

1. Alkmaar	11. Gouda
2. Almere	12. Haarlem
3. Arnhem	13. Heemstede
4. Blaricum	14. Laren
5. Bloemendaal	15. Leiden
6. Den Haag	16. Maastricht
7. Eemnes	17. Midden-Delfland
8. Enschede	18. Sliedrecht
9. Goirle	19. Utrecht
10. Gooise Meren	20. Wageningen

Ook in andere gemeenten haakten individuen en groepen mensen aan. Zij kregen echter geen speciale ondersteuning vanuit de gemeente. Wel konden ze bij Guerrilla Gardeners terecht voor alle informatie over het goed inplanten van een boomspiegel.

Landelijk betrokken samenwerkingspartners

Stichting Steenbreek

Lokaal betrokken samenwerkingspartners

Stichting Utrecht Natuurlijk	Uitvoering in Utrecht
Groen Arnhem	Uitvoering in Arnhem
Groene Buren	Uitvoering in Almere
Annebel de Kok	Uitvoering in Goirle (vrijwilliger)
Duurzaam Montfoort	Als pilot uitvoering in Montfoort

Resultaten

Tabel: de beoogde resultaten en de behaalde resultaten

Beoogde resultaten	Behaalde resultaten
In het eerste (pilot)jaar doen 10 gemeenten mee.	Formele deelname 20 gemeenten. Naast officieel deelnemende gemeenten waren er ook activiteiten op plekken waar de gemeente niet meedeed.
Aanleg van 4.000 boomspiegeltuinen	Hier is slecht zicht op. Een goede inschatting is ruim 1000, maar het kunnen er ook 5.000 zijn. Onze check 'test je boomspiegel' is door 919 mensen uitgevoerd.
Aanleg door (minstens) 5.000 mensen.	Hier is slecht zicht op. Uit onze evaluatie enquête onder deelnemers blijkt dat bijna de helft van de mensen samen met anderen een boomspiegeltuin heeft aangelegd. Als we uitgaan van ruim 1000 vergroende boomspiegels ligt het aantal deelnemers naar schatting rond de 1500. Maar er zijn in diverse gemeenten ook uitdeelacties bloembollen voor boomspiegels geweest (meer dan 20.000 bollen), dus het bereik kan ook veel hoger zijn geweest.

Communicatie

Het Boomspiegelfeest was vooral interessant voor lokale media. We telden ongeveer 60 lokale artikelen over het Boomspiegelfeest. Onze voorbeelden van sociale mediaposts en teksten deden hun werk, de partners zetten deze graag en vaak in. Daardoor waren er veel social media posts vanuit de landelijke en lokale partners en de deelnemende

gemeenten. Zij namen vaak ook het Boomspiegelfeest op in hun nieuwsbrieven en op hun website. Ook waren er online artikelen op groene en duurzame websites. Drie gemeenten (Alkmaar, Gooise Meren en Leiden) hebben niet over het Boomspiegelfeest gecommuniceerd, maar stelden inwoners wel in staat een boomspiegel te adopteren. Wat landelijke media aandacht betrof was er een paginavullend artikel in Trouw, op 5 oktober. Verder schreef Lodewijk Hoekstra op 7 oktober een column in de Telegraaf die volledig over boomspiegels en het Boomspiegelfeest ging.

Er zijn veel positieve reacties met betrekking tot de communicatie en de toolkit. De volgende quote uit het evaluatie formulier geeft dat ook aan:

"Het was gewoon een feestje! Het materiaal zag er top uit, heel duidelijk, de folder is geweldig (okay.. woordje Inheems... 😊). De filmpjes waren erg leuk en informatief." -Stakeholder Almere

Foto's

Hieronder enkele foto's die een impressie geven van de campagne.

Foto: Laura uit Haarlem hielp in juni bij de opname van een van de video's. Over de foto zijn losse beeldelementen te zien die we ontwikkelden voor de promotie op sociale media.

Foto: plantenpakketten om op te halen in Goirle

Foto: aanleg van een boomspiegel in Vught door een bewoner van een begeleid wonen complex.

Foto: buurvrouwen in Goirle, samen gingen ze aan de slag. Ieder huis kreeg een eigen boomspiegeltuin.

Foto: lanceermoment in Utrecht op 2 oktober met wethouder Lot van Hooijdonk en bewoner Robin.

Foto: uitreiking van prijs voor de boomspiegelwedstrijd op 9 oktober.

Nieuwe huisstijl

Voorjaar 2021 ging Guerrilla Gardeners over naar een nieuwe huisstijl. Het logo, de sociale media en alle gedrukte materialen zijn volledig vernieuwd. Ook de website werd vernieuwd. De nieuwe website ging eind augustus online.

Met de nieuwe huisstijl is het 'mannetje met kruiwagen en bivakmuts' uit de materialen verdwenen. Dit mannetje bevestigde in beeld het idee dat guerrilla gardening stiekem wordt opgepakt, terwijl dat anno 2021 vaak helemaal niet meer het geval is. De nieuwe huisstijl is fris, toegankelijk en speels. Tegelijk is het ook (nog steeds) erg groen.

De omzetting naar de nieuwe huisstijl is betaald door de eenmanszaak guerrillagardeners.nl.

Beeld: Folder in nieuwe huisstijl (achterkant links en voorkant rechts).

guerrillagardeners

Beeld: het nieuwe logo van Guerrilla Gardeners.

MAEX impuls

Via de MAEX impuls kregen we eind 2021 financiering om diverse zaken aan te pakken die onze organisatie vooruit gaan helpen. Het gaat om het uitzoeken van een nieuw boekhoudsysteem, het kopen van een printer en om de organisatie van een vrijwilligersdag. Deze activiteiten vonden voorjaar 2022 plaats.

Fair Future Generators

Stichting Guerrilla Gardeners was in 2021 partner van het project Fair Future Generators van Milieudefensie.

Dit is is een jongerenprogramma in het kader van maatschappelijke diensttijd voor jongeren van 18 t/m 27 jaar in héél Nederland. 4 maanden lang (1 á 2 dagen per week) kunnen jongeren zich inzetten voor een klimaatproject in hun eigen regio. Ze doen praktijkervaring op, leren nieuwe skills en ontwikkelen hun talenten.

De eerste helft van het jaar draaide één stagiair vanuit dit project mee, de tweede helft van het jaar draaiden vier stagiaires mee.

Foto: de stagiairs vanuit Fair Future Generators tijdens de kick-off van het Boomspiegelfeest, najaar 2021, samen met freelancer Natasja van Oosterloo en Cerian 'Jenny' van Gestel.

Het bomenfonds

Het Bomenfonds is een samenwerking tussen Stichting Guerrilla Gardeners en NINOK houtwerk. NINOK draagt voor verkochte meubels financieel bij aan het fonds, Guerrilla Gardeners keert dit geld uit voor het planten van bomen in (semi)openbaar gebied. In 2021 is het Bomenfonds echt van start gegaan nadat in 2020 het eerste project (bijdrage vergroening schoolplein Kohnstammschool) gehonoreerd werd. Hierna volgden vijf gehonoreerde aanvragen. Vier daarvan waren schoolpleinen in diverse steden in Nederland (o.a. Arnhem en Breezand) en daarnaast was er een aanvraag van IVN Hoogeveen die deel uitmaakte van een groter plan voor het vergroenen van Hoogeveen. Er werden ook twee aanvragen niet gehonoreerd omdat ze niet aan de richtlijnen voldeden.

Om het bomenfonds onder de aandacht te brengen publiceerden we tweewekelijks een 'Meer Bomen Momentje' op sociale media, met daarin tips voor / rond bomen.

Het team voor het Bomenfonds bestond uit vier vrijwilligers. In 2021 draaiden mee: Gerlofke Hekelaar (coördinator), Natasja Oosterloo, Hannah Jansen en Peter van Zuylen.

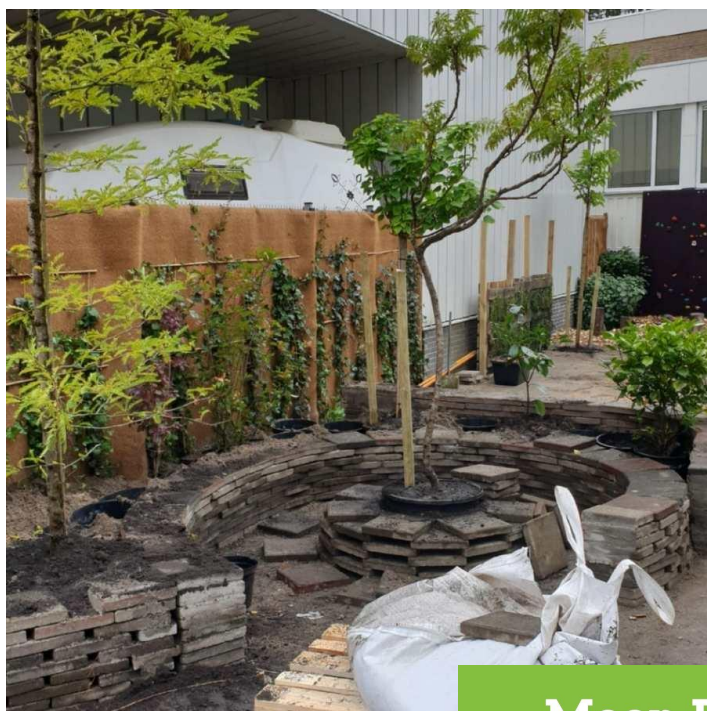

Foto: bomen geplant op een schoolplein in Leiden, mede met hulp van een bijdrage uit het Bomenfonds.

Beeld:

Een van de Meer Bomen

Momentjes voor social media.

Meer-Bomen-Momentje

Een boom heeft heel wat functies. Hij is een thuis voor vogels en insecten, zorgt voor gezonde lucht, een koele omgeving. Heel belangrijk voor het milieu natuurlijk, maar weet je nog hoe leuk een boom kon zijn als kind?

Huisjes maken, spelen, klimmen...
Klom jij vroeger wel eens in een boom? En wat was jouw favoriete klimboom?

#13

Bestuur

Het bestuur van de stichting Guerrilla Gardeners bestond in 2021 uit:

Ingrid Aaldijk	voorzitter
Tessel Hofstede	secretaris
Kike Olsder	penningmeester

Het bestuur is een bestuur 'op afstand' en denkt mee over strategie en koers van de stichting. Ook is het bestuur 'sparring partner' voor Cerian en Marielle. Het bestuur vergaderde gemiddeld iedere drie maanden, vanwege corona steeds online.

Groene (eenmans)zaak

Naast de Stichting Guerrilla Gardeners bestaat er ook een eenmanszaak met de naam guerrillagardeners.nl. Deze heeft het doel om mensen te helpen om hun buurt te vergroenen en is een sociale (groene) onderneming. De zaak verkoopt via de webwinkel producten als bloembommen en voert bedrijfsuitjes uit. Guerrillagardeners.nl betaalt een bijdrage per jaar aan de stichting, daarnaast zet eigenaar Cerian zich met haar tijd in voor de stichting. Op deze manier maakt de eenmanszaak het voortbestaan van de stichting mogelijk. Vandaar dat we het een 'groene zaak' noemen!

Financieel

Stichting Guerrilla Gardeners heeft geen vaste subsidiegevers. In 2020 kreeg de stichting vijf subsidies, er waren bijdragen van:

- Stichting IONA voor 'de Bloeikaravaan';
- Stichting Haella voor 'de Bloeikaravaan';
- Zabawas voor '1 miljoen Boomspiegels' (nieuwe naam: Nationaal Boomspiegelfeest);
- Prins Bernhard Fonds voor '1 miljoen Boomspiegels' (nieuwe naam: Nationaal Boomspiegelfeest);
- MAEX impuls voor diverse zaken (uitgevoerd in 2022).

Een bijdrage van Gemeente Utrecht / Utrecht4Global Goals voor het project 'Kids4Bees' werd al in 2020 uitgekeerd.

Voor inzicht in de balans en winst- en verliesrekening verwijzen we naar het financiële jaarverslag 2021.

Colofon

Tekst jaarverslag door Cerian van Gestel.

Datum: 30-06-2022